

סמינר מונטנגרו 2023 מהרי דורמיטור לחוף האדריאטי

חברי עמותה יקרים,

בתוכניות הסמינרים לשנת 2023 נוסף לחזק היכרותכם ולהעמיק ידיעותיכם על דרכי פעילותם של עובדי מדינה ברחבי העולם, אשר בדומה לנו, מתמודדים מול אתגרים משמעותיים.

רפובליקת מונטנגרו שוכנת בדרום אירופה, בחלקו המערבי של הבלקן. בשנים 1878–1918, הייתה מונטנגרו מדינה עצמאית אשר הצטרפה ליוגוסלביה. ולאחר שזו התפרקה נשארה מונטנגרו עם סרביה באיחוד הפדרלי. בשנת 2006 פרשה מונטנגרו מהאיחוד עם סרביה, והכריזה שוב על עצמאותה. בשנת 2017 הצטרפה מונטנגרו לברית נאט"ו.

בעת העתיקה שטח מונטנגרו היה בשליטת האימפריה הרומית ולאחר מכן בשליטת האימפריה הביזנטית. במלחמת העולם הראשונה נכבשה מונטנגרו בידי אוסטרו-הונגריה ולאחר המלחמה הצטרפה לסרביה ולימים הפכה לחלק מיוגוסלביה. עם כיבושה של ממלכת יוגוסלביה בזמן מלחמת העולם השנייה, נפלה מונטנגרו לידי שליטה של איטליה הפאשיסטית.

ב-3 ביוני 2006 הכריזה מונטנגרו על עצמאותה ועל היפרדותה מסרביה. ב-28 ביוני 2006 התקבלה כחברה ה-192 של ארגון האומות המאוחדות. חוקת מונטנגרו נקבעה ב-2007. המשטר במדינה הוא רפובליקה פרלמנטרית. ראש המדינה הוא נשיא, הנבחר לתקופת כהונה של חמש שנים בבחירות כלליות.

בראש הרשות המבצעת עומד ראש ממשלה, הזקוק לאמון הפרלמנט כדי למלא את תפקידו, ונבחר לתקופה של ארבע שנים. המערכת הפוליטית היא רב-מפלגתית. למעלה מעשר מפלגות זוכות לייצוג בפרלמנט, ומכיוון שאף מפלגה אינה מחזיקה ברוב מוחלט, נדרשת הרכבת קואליציה כדי להשיג את תמיכת הפרלמנט בממשלה.

מסע בעקבות אבני דרך יהודיות במונטנגרו. הקהילה היהודית במונטנגרו היא מן הקטנות באירופה ומונה, בסך הכול, כמה מאות חברים. ההיסטוריה של הארץ הקטנה וההררית שזורה בהיסטוריה יהודית וגם אם לא התקיימו כאן מעולם מרכזים דתיים גדולים, כמו בסרביה. עדיין יש לזכור מספר נקודות ציון.

הראשונה בהיבט היהודי הוא שמונטנגרו ואלבניה, השכנה מדרום, הן שתי הארצות היחידות בכל יבשת אירופה שבהן מספר היהודים לאחר השואה היה גבוה יותר מאשר לפני. יהודים לא מעטים נמלטו לכאן ואלבניה מארצות שכנות, כמו סרביה, בוסניה ומקדוניה וזכו למקלט ולעזרה מהמקומיים.

העדות הראשונה לקיומם של יהודים במונטנגרו אנחנו מוצאים בעתיקות העיר הרומית "דוקליה" (DOCLEA) שנוסדה לפני יותר מאלפיים שנה וחורבותיה נמצאים מצפון לפודגוריצה, סמוך למפגש הנהרות זייטא ומוראצ'ה.

דוקליה, הייתה אחת הערים הגדולות והחשובות בחלק זה של הבלקן. היא משכה אליה מספר לא מבוטל של יהודים מקהילת בני רומא (יהודים שהיגרו, מרצונם החופשי, לרומא, עוד לפני חורבן בית המקדש והיציאה לגלות) ובמקום התגלו כמה וכמה ממצאים יהודיים, כולל משקוף אבן שעליו חקוקה המנורה ומוצג כיום במוזיאון של פודגוריצה.

בקפיצה בזמן של כאלף וחמש מאות שנים, אנו עוברים אל מפרץ קוטור, המושך אליו מבקרים רבים מכל העולם ואל העיר הרצג נובי (HERCEG NOVI), אליה הגיעו יהודים ממגורשי פורטוגל וגם אל העיר קוטור (KOTOR) אליה עברו אותם יהודים, לאחר שרעידת אדמה אשר החריבה חלקים מהרצג נובי, כולל בית הכנסת וכמה ממבני הקהילה, שחלקת האדמה שעליה הם היו בנויים התמוטטה וקרסה לתוך המפרץ. עליהם נלמד במסענו.

עובד מדינה יקר, עניינך והעשרתך בהכרת תולדות עמנו ומפגש עם עמיתים בתרבויות עולם שונות ומגוונות מנחים אותנו במבנה התוכניות הקיימות עבורך ובהישג ידך. אנו עושים למענך בהערכה ובהוקרה לתרומתך בשירות הציבורי בישראל.

בברכת הדרך ובהצלחה
העמותה לקידום מודעות חברתית

תוכנית הסמינר

יום 1: תל אביב – פודגוריצה – עיר הבירה של מונטנגרו – הסיקור על הממשל במונטנגרו

ניפגש בנמל התעופה בן גוריון לטיסה ישירה למונטנגרו. לאחר הנחיתה וסידורים פורמליים בשדה התעופה, ניסע לכיוון פודגוריצה, עיר הבירה של מונטנגרו ועיר התרבות, הפוליטיקה והמסחר החשובה במדינה. עם הגיענו לעיר, נצא לסיור במהלכו נכיר אתריה המרכזיים.

נתחיל בסיור המקצועי, במהלך הסיור יימסרו נתונים כלליים לגבי מוסדות השלטון במונטנגרו ואתרים מרכזיים של הממשל. נדון במבנה מקום העבודה, מנגנוני, תקינה וכדומה - סיור והעמקת ההכרות עם הנושא. נלמד על המבנה השלטוני ונקיים מפגש עם נציגי ממשל - מסקנות והשוואה - השירות הציבורי בישראל מול השירות הציבורי במונטנגרו. נלמד כיצד משפיע הממשל על השירות הציבורי ובמה הוא שונה מהשירות הציבורי בישראל.

לאחר מכן נגיע לביקור בכיכר הרפובליקה ונשמע על תולדות עצמאותה של המדינה, אשר היתה חלק מיוגוסלביה לשעבר. נראה גשר המילניום, החוצה את הנהר המקומי, ונמשיך לסיור ברובע העותומאני העתיק. נותר זמן פנוי במדרחוב השוקק ולאחר מכן נמשיך בנסיעה לבית המלון.

יום 2: הריבירה של מונטנגרו: בודווה – בר – אגם סקאדר

בתום נסיעה קצרה מהבירה נגיע לסיור בכרמים, נלמד על שיטות הגידול וההשקייה של הזנים השונים. נבקר במנהרות התת קרקעיות ונלמד על השיטות המתקדמות לשמירת איכות היין באיזור ונטעם ממבחר היינות. במהלך היום נסייר לאורך חופי הים האדריאטי ונתחיל בעיירת הקייט בודווה (BUDVA) - המקיימת בחודשי הקיץ אירועי התרבות.

נסייר ברובע העתיק הבנוי בסגנון ונציאני, עדות לשלטון האיטלקי באזור בימי הביניים. נצעד לאורך הטיילת וניסע לאורך קו החוף לכיוון העיירה בר (BAR). נבקר בשרידי העיר העתיקה אשר נחרבה פעם במלחמה בין הטורקים למונטנגרים, ופעם נוספת ברעידת אדמה בשלהי המאה הקודמת. נסיים את יומנו בשייט על אגם סקאדר (SKADAR) השליו, הנחלק בין מונטנגרו לבין אלבניה, השכנה מדרום. זהו האגם הגדול ביותר באזור הבלקן ואחד מאזורי הקינון החשובים ביותר לציפורים נודדות.

יום 3: מפרץ קוטור – תצפית שביל הנחש

טקס הודיה על הצלת יהודים במונטנגרו ובאלבניה בתקופת השואה

היום נערוך טקס הודיה לתושבי מונטנגרו ואלבניה, אשר הצילו יהודים שנמלטו לארצם בתקופת השואה. לשם כך נחבור עם נציגי חב"ד בפודגוריצה. נקדיש את היום לאזור מפרץ קוטור (KOTOR) אזור המבוקר ביותר במדינה. ניסע לאורך המפרץ המפותל ונעצור לביקור בעיירה קוטור, הבנויה בין ההר לים ומוקפת חומות גבוהות. נעפיל על ההר החולש על המפרץ, בדרך נופית הנחשבת לאחת היפות באירופה.

נעצור לתצפית משביל הנחש על פנורמה של המפרץ והעיירות שלחופו. נגיע אל הכפר המסורתי נייגושי (NJEGUSI), הנודע כאטרקציה הקולינרית המקומית הודות למעדני הגבינה והנקניק המיוצרים בו. נמשיך את יומנו בביקור בעיירה צטינייה (Cetinje), עיר הבירה לשעבר, המאופיינת במספר אתרי אדריכלות ותרבות מעניינים. בהמשך נבקר גם במבשלת הבירה הסמוכה לעיר TREBJESA.

יום 4: שמורת הטבע ביוגראדסקה

נתחיל את יומנו בנסיעה לכיוון שמורת הטבע ביוגראדסקה, בדרכינו נעצור לביקור במפעל המייצר חשמל לכל האיזור בשיטה הידרו אלקטרית. נקבל הסבר על שיטות ייצור החשמל - וניצול כוח המים להפקתו. נמשיך בדרכינו ונעלה מהמישור לכיוון ההרים של מונטנגרו. נעצור לתצפיות על הנופים.

נמשיך בסיורנו בשמורת הטבע ביוגראדסקה (BIOGRADSKA), הקטנה מבין 4 שמורות הטבע של מונטנגרו, ובה מגוון רחב של צמחיה ובעלי חיים מוגנים. נראה את אגם ביוגראדסקו, הגדול מבין 5 אגמי השמורה, המוקף ביער בראשיתי, ונשלב מסלול הליכה רגלי לגדות האגם ועצי המחט סביבו.

יום 5: מונטנגרו - תל אביב

תם הביקור במונטנגרו בהתאם לשעת הטיסה העברה לשדה התעופה לטיסה חזרה לתל אביב